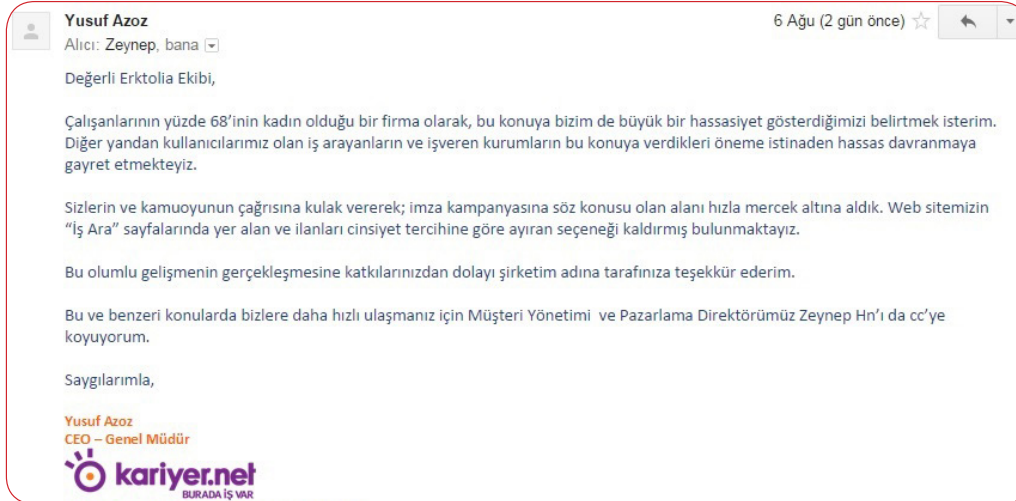

İŞ İLANLARINDAKİ CİNSİYETÇİ DİL

Oylum Yıldır

Türkiye gündemindeki cinsiyetçi söylem ve içeriklerle mücadele eden, proaktif bir gönüllülük platformu olan **Erktolia**, geçtiğimiz Ağustos ayında Kariyer.Net internet sitesindeki iş ilanlarındaki cinsiyetçi dile karşı bir eylem düzenlemişti.¹ Türkiye'nin en geniş veri tabanına sahip iş arama platformu olan Kariyer.Net'te yer alan cinsiyet kriterinin kaldırılma-

sı için bir imza kampanyası başlatılmıştı. İş arama kriterlerinde cinsiyetin yer almasının cinsiyet eşitsizliğini pekiştirdiğini ve kadın istihdamını olumsuz etkilediğini belirterek topladığı 300 imza ile Kariyer.Net'e başvuran Erktolia, ibarenin bu alandan çıkarılmasını sağladı.

¹ <http://erktolia.org/cinsiyet-bir-istihdam-kriteri-degildir-kariyer-net/>

Önce kullanıcılarına cinsiyet kriterinin kaldırılması hakkında bir anket sunan Kariyer.Net, bu anketin sonuçlarıyla beraber iş arama bölümündeki cinsiyet kriterini kaldırdı.

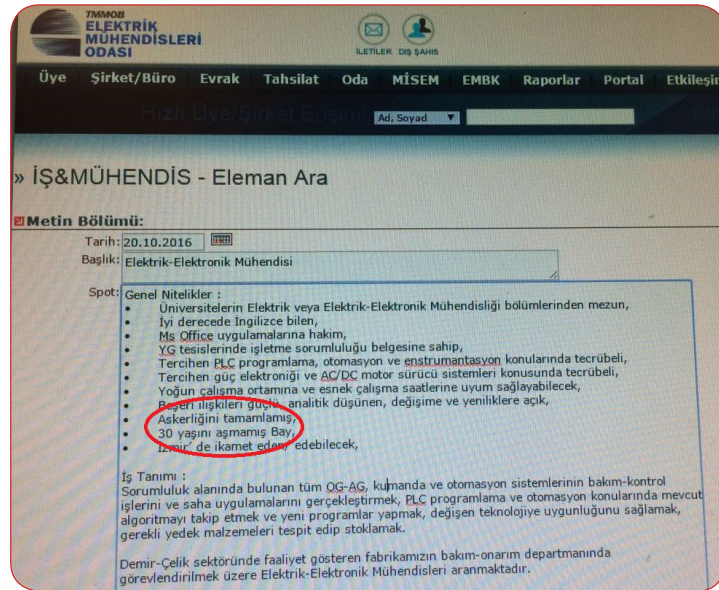
“Bay Elektrik - Elektronik Mühendisi Aranıyor”

İş ilanlarındaki cinsiyetçi dil, mühendislik alanında çalışan kadınların hemen hepsinin karşılaştığı zorluklardan biri. Bu ayrımcılık, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) bünyesinde kurulmuş olan Cinsiyet Ayrımcılığı Takip Sekreteryası'nın çalışmalarının odaklandığı konular arasında da önemli bir yer tutmaktadır. Sekreteryanın görev tanımlarından biri şudur:

“Cinsiyet ayrımcılığı içeren iş ilan ve işe alımları gerçekleştiren kamu kurum ve kuruluşları ile özel şirketleri yazılı olarak protesto eder ve web sitesinde yayımlar. Ayrıca TMMOB'a bağlı odalar aracılığıyla üyelerine yönelik yayımlanan, özel şir-

ketlerin iş ilanlarında da aynı duyarlılığı gösterir. Gerek örgüt içi gerek örgüt dışında bu konuda kamuoyu oluşturmaya çalışır.”² Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) kapsamında olan; elektrik, elektronik, kontrol ve biyomedikal mühendisliği iş alanlarındaki ilanlarda da, “bay mühendis”, “sadece erkek adaylar” gibi ibarelerin yer alması çok sık karşılaşılan bir durum. Hatta ilanların bir kısmında, bu ibareye dahi gerek duyulmadan sadece “askerlikten muaf” bir mühendis arandığı belirtilmektedir. Yani bahsi geçen işe kadınların da başvuracağını tahayyül bile edilmemesi alışıldık bir durum.

EMO'nun internet sayfasında sadece üyelerinin erişebildiği, şifreli bir “İş-Mühendis”³ alanı bulunmakta ve bu sayfaya firmalar iş ilanlarını bırakabilmektedirler. EMO Kadın Komisyonu'nun aldığı karar doğrultusunda 2012 yılından beri bu ilanlar, içeriğinde cinsiyetçi bir ibare olup olmadığı kontrol edildikten sonra yayına açılmaktadır. İlanı veren firmayla görüşülerek, ilanın, cinsiyetçi

2 <https://www.tmmob.org.tr/hukuk/yonetmelikler/tmmob-cinsiyet-ayrimciligi-takip-sekreteryasi-kurulus-ve-calisma-yonergesi> Madde 8.5.

3 <http://www.emo.org.tr/kariyer/indexcv.php>

ibare kaldırıldığı takdirde yayımlanacağı bildirilmektedir.

Bugüne kadar firmalarla yapılan bu görüşmelerde; “şantiyede kadının çalışmasının zor olacağı”, “il dışı görevlere kadınların gidemeyeceği” gibi gerekçeler öne sürülmüş ya da kadın mühendisin akla getirilmediği “isterlerse başvurabilecekleri” firmalar tarafından belirtilmiştir. Görüşmelerde ikna edilen firmaların ilanları, bu ibareler olmaksızın yayımlanmaktadır.

Yetersiz de olsa iş ilanlarındaki ayrımcılığa karşı yasal düzenlemeler var. İş alanlarındaki cinsiyet ayrımcılığı, Anayasa’nın eşitlik maddesine, İş Kanununa, Birleşmiş Milletler Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırıl-

ması Sözleşmesi’ne, Avrupa Birliği mevzuatına ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) belgelerine aykırı, Ceza Yasası’na göre de suç unsurudur. Ancak bunların takip edilmesi, insan kaynakları yöneticilerinin bilinçlendirilmesi, sektörlerin bu konuda duyarlılığının oluşturulması, toplum tarafından kanıksanmasının sağlanması yine kadınlara düşmektedir. Erktolia’nın başardığı değişiklik, TMMOB Cinsiyet Ayrımcılığı Takip Sekreteryası’nın kurulmuş olması ya da EMO’da sürdürülen uygulama oldukça küçük, olumlu adımlar fakat bu sorunun tamamen ortadan kalkması daha fazla ve uzun soluklu çalışmalar gerektiriyor.

